Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juana Beitia Ugarte

Oñati, Gipuzkoa
(1936-2021)

Aurkibidea

Biografia

Urrusula auzoko Aialde baserrian (gaur galduta) jaio zen. Ama bertakoa zen eta aita Arantzazu auzoko Kortakogaineko Benta baserritik etorritakoa. Urrusula auzoko eskolan hasi zen, baina hamaika urterekin Ormaiztegira joan zen, bertan bizi zen ahizparen umeak zaintzera, eta ahizparen tabernan lan egitera. Ormaiztegin eskola partikularrak jaso zituen. Hamasei urterekin etxera itzuli zen aita zaintzera. Ursulabeitti (Urrusulabeitia) baserrira ezkondu zen, etxeko Juan Elorzarekin. Zortzi seme-alaba izan zituzten.

Zintak

ONA-153

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Altuna Erle, Roberto - Elortza, Kepa - Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2010-09-15
- **Iraupena**: 64 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Idoia

ONA-154

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Altuna Erle, Roberto - Elortza, Kepa - Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2010-09-15
- **Iraupena**: 45 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Eskolako kontuak eta umetako jolasak

- **Erref**: ONA-153/001
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Eskolako kontuak esaten dihardu Juanik; neskatilak gustatzen zitzaizkion maisuari. Makilarekin jotzen zuen. Zigorrak. Umetako jolasak aipatzen dituzte. Diaboloa, txirikiletan, sapakonetan, gorde-gordeka...

2. Gabonak eta umetako lanak

- **Erref**: ONA-153/002
- **Iraupena**: 0:03:16. **Hasi**: 00:02:00. **Bukatu**: 00:05:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Gabonetan zer egiten zuten: Eztenaga baserrira joaten ziren arregitarrak, eta gero mezetara. Ahizpa bakoitzaren lanak zeintzuk ziren, eta beraien arteko ika-mikak. Pili txerritokian sartzen zuten umetan. Bixentak zer egiten zien ahizpa gazteei, kasu egiteko; ile apaintzaile lanak egiten zituen etxean, baita anaiari ere.

3. Murgiako errotara mutil mordoa; baserriko lanak

- **Erref**: ONA-153/003
- **Iraupena**: 0:03:44. **Hasi**: 00:05:16. **Bukatu**: 00:09:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Karobiak eta elurzuloak
- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Murgiako errotara mutil asko joaten ziren, beraiek ikusteagatik. Estraperloa. Maindirea jartzen zuten, guardia zibilak zeudela abisatzeko. Karobia erretzen. Idiekin lanean, Marixabel hirutan erori zen errekara. Egur lanak. Lan asko egindakoak dira.

4. Arbia; errotan ogirik ez zen falta, gose garaian

- **Erref**: ONA-153/004
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:09:00. **Bukatu**: 00:10:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Arbiaren lanak, Murgiako errotan. Erlijioaren indarra: "intentzioak" partitzen. Juani okerrago ibili zen gose denboran. Ogia eta labesua. Ogia lapurtu zioten amari. Tremesa, morokila.

5. Behiak jeztea; Linda behia

- **Erref**: ONA-153/005
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:10:42. **Bukatu**: 00:12:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Linda izeneko behia zeukaten Juanik eta. Behiak jeztea eta untxiak hiltzea. Gose garaiko kontuak. Tremesa eta taloa. Arregitarren amaren taloak. Maiztegi txokolateak.

6. Gurasoekin zuten harremana

- **Erref**: ONA-153/006
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:12:14. **Bukatu**: 00:14:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Ama ona zutela dio Marixabelek: sagar erreak prest beti. Aitari laguntzen zion berak, eta Bixentak amari gehiago. Untxiak hanka egin zionekoa, Garai lantegira lanera zihoala.

7. Gabonetan gertatutakoa: izebaren etxea

- **Erref**: ONA-153/007
- **Iraupena**: 0:04:06. **Hasi**: 00:14:37. **Bukatu**: 00:18:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:
Marixabelek Gabonetan gertatutako istorio bat kontatzen du. Don Jose Mariaren denda (orain Eskolatxo). Marixabel eta Bixenta izebaren etxera joan ziren, afaltzera. Salda eta urdaia. Izebaren etxea nolakoa zen. Lapurrak sartzen zitzaizkion ganbarara. Ohea nolakoa zen.

8. Ahizpa zaharrenak amandrearekin Debara

- **Erref**: ONA-153/008
- **Iraupena**: 0:02:48. **Hasi**: 00:18:43. **Bukatu**: 00:21:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:
Amandrearekin joaten ziren oporretara bi ahizpa zaharrenak. Gibelekoa zuen amonak, eta Debara joaten zen bainuak hartzera. Hirugarrena, Bittori, ere eraman zuten behin; hark egin zuen bihurrikeria.

9. Lehengo opariak; errege eguna

- **Erref**: ONA-153/009
- **Iraupena**: 0:03:36. **Hasi**: 00:21:31. **Bukatu**: 00:25:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Gabardinak. Lehenengo erlojuak. Amandrearekin zuten harremana. Oraingo umeek ez ei dakite jolasean. Errege egunean, harrizko panpina. Piku lehorren ordez, astoaren kaka jarri zien morroiak, Etxarri Aranazko Migelek. Non ote den.

10. Morroiak: Migelek jasotako belarrondokoa

- **Erref**: ONA-153/010
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:25:07. **Bukatu**: 00:27:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Morroi asko izaten ziren baserrietan, tripa truke. Migel morroiaren kontuak: arbi banastakadak ekartzera bidali zituzten Bixenta eta biak; belarrondokoa eman zion, esku-arina zelako. Arbia hustu, eta kandela sartzen zioten.

11. Errotako salmentak; estraperloa eta salaketa

- **Erref**: ONA-153/011
- **Iraupena**: 0:04:14. **Hasi**: 00:27:32. **Bukatu**: 00:31:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:
Errotako Araia astoa. Santa Lutziara, kapoiak saltzera. Berdura plazan, sagarrak saltzen; Pili engainatu egiten zuten, Marixabel ez. Artoa jandako oiloak. Emakume batek arto irina eskatu zion amari, estraperloan. Salaketa jarri zion gero; isuna: 30.000 pezeta. Guardia zibilak.

12. Esku-luzeei egurra; dena bekatua zen

- **Erref**: ONA-153/013
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:35:00. **Bukatu**: 00:37:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:
Nobio kontuak. Marixabelek istorio bat kontatzen du. Esnea partitu ondoren, Garai lantegira zihoala, mutilzahar batek egin ziona. Nobioak zer esan zuen. Dena bekatua zen, eta birjina ezkontzen ziren.

13. Ardoarekin egiten zituzten tranpak

- **Erref**: ONA-153/016
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:38:19. **Bukatu**: 00:40:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Lehengo txikiteoa. Egunero 80 litro ardo saltzen zituzten. Ostegun santu egunean jartzen zutena: antxoak, urdaiazpikoa... Artzain txakur lehiaketa egunean egiten zituzten tranpak: ardo merkea garestiaren prezioan. Orduko tabernak. Nobio kontuak.

14. Diortxueneko asto eta katu janak

- **Erref**: ONA-153/018
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:40:38. **Bukatu**: 00:42:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Diortxuena eta Vitoria tabernen arteko lehia. Beraiengana jende gehiago joaten bazen, besteak haserre. Tabernari atseginak ziren beraiek. Asto janak eta katu janak, untxia delakoan. Katuari nola igartzen zaion. Bezeroekin dantzan.

15. Juaniren pretendientea

- **Erref**: ONA-153/020
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:43:37. **Bukatu**: 00:45:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Juani ahizparen tabernan egoten zenean, Itsasondoko mutil bat ezagutu zuen; karta idatzi zion.

16. Ameriketara zihoazenei despedida, Diortxuenean

- **Erref**: ONA-153/022
- **Iraupena**: 0:03:11. **Hasi**: 00:45:19. **Bukatu**: 00:48:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Diaspora » Disporara bidaia » Diasporara joateko arrazoiak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Armaginak apopilo egon ziren Diortxuenean, araoztarrak. Ameriketara zihoazela eta despedida egin zieten. Urrexolako eta Araozko bezeroak. Haiekin zuten harremana.

17. Diortxueneko bezeroak eta janaria

- **Erref**: ONA-153/024
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:48:33. **Bukatu**: 00:50:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Arazoko baserritarrak ere joaten ziren Diortxuenera. Prestatzen zuten janaria. Ogiduna. Arrain saltzailea: bakailaoa. Ontziak garbitzen zituen andreak zer egiten zuen.

18. Arregi Arregi abizenen zergatia

- **Erref**: ONA-153/027
- **Iraupena**: 0:03:08. **Hasi**: 00:51:34. **Bukatu**: 00:54:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Baserriko lanak. Ama, Florentina, ospiziokoa zen; baserriko abizena jarri zioten: Arregi. Donostiara joan ziren zerbait jakin nahian. Ospizioko gehiago ere baziren Oñatin; normala zen etxekoekin ezkontzea.

19. Garai bateko ezkontzak eta gerokoak

- **Erref**: ONA-153/029
- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:57:16. **Bukatu**: 01:00:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Lehengo ezkontzak askotan derrigortuak izaten zirela dio Pilik, maitasunik gabeak. Ezkontza urteurrenak. Beraien ezkontzak, bazkaria eta despedida non egin zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-19

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com